

УДК 33.330.3

**ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЗАСТОСУВАННЯ
ІНСТРУМЕНТІВ ЗЕЛЕНОГО ФІНАНСУВАННЯ**

О. Шолудько, к. е. н., доцент
ORCID ID: 0000-0003-2264-5638

О. Грицина, к. е. н., доцент
ORCID ID: 0000-0002-1304-0250

О. Рубай, к. е. н., доцент
ORCID ID: 0000-0001-6103-8422

Львівський національний університет природокористування

© О. Шолудько, О. Грицина, О. Рубай, 2024

<https://doi.org/10.31734/agrarecon2024.01.036>

Шолудько О., Грицина О., Рубай О. Теоретичні основи застосування інструментів зеленого фінансування

Зміна клімату та деградація довкілля ставлять перед Україною нові виклики, що потребують переходу до сталої моделі розвитку. Одним із ключових інструментів такого переходу є зелене фінансування, яке мобілізує ресурси для інвестицій в екологічні та соціальні проєкти.

Дослідження показало, що зелене фінансування має низку переваг для України, таких як стимулювання економічного зростання, створення нових робочих місць, покращання екологічної ситуації та підвищення конкурентоспроможності країни на світовому ринку. Розглянуто основні інструменти зеленого фінансування, що використовуються в Україні, до яких належать зелені облігації, зелені кредити, гранти та фонди. Розкрито основні виклики та перепони в ефективному зеленому фінансуванні, такі як недосконалість законодавства, брак інформації та кадрів, а також високі ризики для інвесторів. Порівняно інструменти зеленого фінансування в Україні та країнах ЄС, яке показало, що Україна має значний потенціал для розвитку цього ринку. Досліджено обсяги зеленого фінансування в Україні, які протягом останніх років демонструють стійке зростання. Виявлено зв'язок зеленого фінансування із сільським господарством, яке може стати одним із ключових напрямів інвестицій. Оцінено потенціал залучення зеленого фінансування в Україну до 2030 року. Удосконалення інструментів зеленого фінансування в Україні є важливим завданням для розвитку сталої економіки. Для цього необхідно вжити комплекс заходів, що охоплюють політичні, економічні, регуляторні, інформаційні та інші аспекти. Розроблено рекомендації щодо удосконалення інструментів зеленого фінансування в Україні, які передбачають удосконалення законодавства, підвищення обізнаності про зелені інвестиції, розвиток інфраструктури та зниження ризиків для інвесторів.

Ключові слова: зелене фінансування, сталий розвиток, інструменти зеленого фінансування, гранти, пільгове оподаткування, державні гарантії, субсидії, кредити, гранти, зелені облігації, венчурні інвестиції, лізинг зеленого обладнання, зелені фонди, краудфандинг.

Sholudko O., Hrytsyna O., Rubai O. Theoretical foundations of green finance instruments application

Climate change and environmental degradation pose new challenges for Ukraine, requiring a shift towards a sustainable development model. Green finance is a key tool for this transition, mobilizing resources for investments in environmental and social projects.

Research has shown that green finance has many advantages for Ukraine. It can stimulate economic growth, create new jobs, improve the environmental situation, and increase the country's competitiveness in the global market.

This article examines the main green finance instruments used in Ukraine, including green bonds, green loans, grants, and funds. It also highlights the main challenges and obstacles to effective green financing, such as imperfect legislation, lack of information and personnel, and high risks for investors.

A comparison of green finance instruments in Ukraine and the EU countries was conducted, revealing that Ukraine has significant potential for the development of this market. The study also analyzed the volumes of green finance in Ukraine, demonstrating steady growth in recent years.

The relationship between agriculture and green finance was identified as a key area for investment. The research assesses the potential for attracting green finance to Ukraine by 2030.

Improving green finance instruments in Ukraine is an important task for sustainable economic development. To achieve this, a set of measures covering political, economic, regulatory, informational, and other aspects is necessary.

The article provides recommendations for improving green finance instruments in Ukraine, which include improving legislation, raising awareness of green investments, developing infrastructure, and reducing risks for investors.

Keywords: *green finance, sustainable development, green finance instruments, grants, tax breaks, government guarantees, subsidies, loans, green bonds, venture investments, green equipment leasing, green funds, crowdfunding.*

Постановка проблеми. Зелене фінансування полягає в мобілізації коштів для підтримки екологічно сталих проєктів та ініціатив, яке задіює широкий спектр фінансових інструментів та послуг, які використовуються для інвестування в екологічно привабливі проєкти, стимулювання розвитку зелених технологій, підтримки переходу до низьковуглецевої економіки. В умовах сучасного розвитку України, де війна спричинила значні економічні та екологічні збитки, дослідження та використання інструментів зеленого фінансування надзвичайно актуальні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні та практичні аспекти, зарубіжні практики та досвід практичної реалізації концепції зеленої економіки досліджують багато вітчизняних учених, зокрема: Т. Буренко (2018), Б. Буркинський (2013), М. Диба (2021), І. Лазаришина (2023), Г. Кучер (2018), Р. Заєць (2023), О. Добровольська (2018), М. Карлін (2017), О. Шуба (2018) ін. Напрацювання цих та інших учених стосуються оцінки потенціалу розвитку зеленої економіки в Україні, розгляду вітчизняного та зарубіжного досвіду реалізації відповідних проєктів. Дослідники зауважують зростання ролі зелених фінансів в Україні, розглядають окремі інструменти їх застосування для вирішення питань екологічної ефективності виробництва, ство-

рення екологічно безпечних технологій, розвитку соціальної відповідальності суб'єктів господарювання тощо.

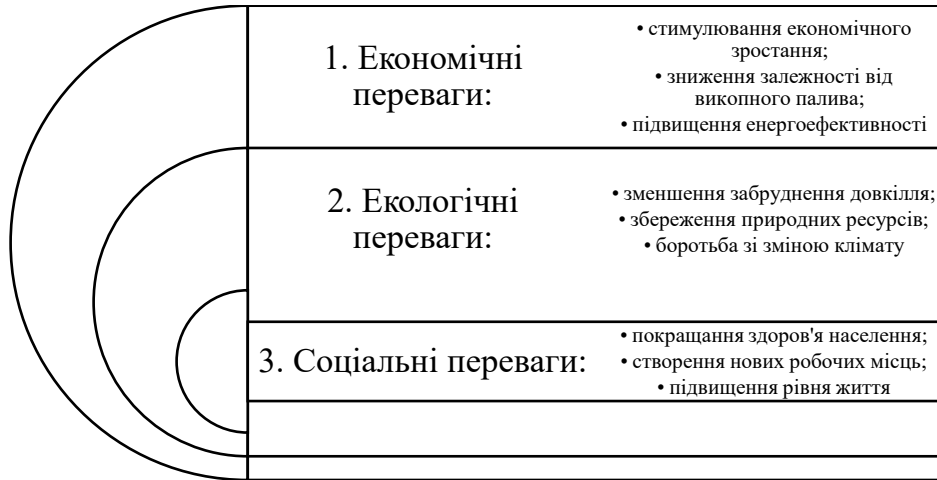
Проте наявні проблеми у розвитку зеленого фінансування в Україні потребують подальших досліджень, а розроблені пропозиції будуть важливим кроком на шляху до переходу України до сталих економічних та екологічних моделей розвитку.

Постановка завдання. Наше завдання – дослідити теоретичні основи застосування інструментів зеленого фінансування в Україні, оцінити їхні переваги, основні види, наявні проблеми, потенціал для залучення відповідних інвестицій у вітчизняній практиці.

Методика дослідження та матеріали. У дослідженні використали методи аналізу, синтезу, індукції, порівняння. Завдяки комплексному застосуванню емпіричних та теоретичних методів дослідження вдалося отримати ґрунтовне уявлення про інструменти зеленого фінансування, їхні особливості, виклики та перспективи застосування в Україні.

Виклад основного матеріалу. Теоретичними основами застосування інструментів зеленого фінансування є система знань про природу, закономірності та особливості функціонування зелених інструментів, яка передбачає принципи зеленого фінансування, такі як екологічна відповідальність, сталий розвиток, справедливість,

прозорість, стимулювання. Важливість дослідження інструментів зеленого фінансування в умовах сучасного розвитку України зумовлена такими аргументами (рис. 1).

Рис. 1. Переваги дослідження інструментів зеленого фінансування в умовах сучасного розвитку України

Систематизовано авторами за результатами теоретичних узагальнень

Економічними перевагами зелених інвестицій є створення нових робочих місць та підвищення конкурентоспроможності української економіки. Водночас, розвиток відновлюваних джерел енергії та інших зелених технологій може зменшити залежність України від імпортного палива та покращити енергетичну безпеку, а впровадження енергоефективних проєктів може знизити витрати підприємств та домогосподарств на енергоносії.

Екологічними перевагами є те, що зелені інвестиції сприяють покращанню якості повітря, води та ґрунту, а використання відновлюваних джерел енергії та ефективно використання ресурсів допомагає зберегти природні ресурси для майбутніх поколінь. Зелені інвестиції відіграють важливу роль у зменшенні викидів парникових газів та адаптації до наслідків зміни клімату.

Соціальними перевагами варто вважати те, що зниження забруднення довкілля та доступ до чистої води й енергії позитивно позначаються на здоров'ї людей. Завдяки зеленим інвестиціям можуть створюватися нові робочі місця в таких галузях, як відновлювані джерела енергії, енергоефективність та «зелене» будівництво. Натомість

доступ до сучасних екологічних технологій та інфраструктури покращує рівень життя населення.

У процесі дослідження ми згрупували основні інструменти зеленого фінансування у вигляді рис. 2.

Найпоширенішими джерелами та інструментами зеленого фінансування в Україні з державної підтримки є гранти та пільгове оподаткування, з міжнародних фінансових інституцій – кредити та гранти (kpmg.com, 2020).

Оскільки державна підтримка стимулює розвиток зелених проєктів, зменшує ризики для інвесторів, а міжнародні фінансові інституції надають доступ до значних коштів та за рахунок грантів, відбувається фінансування окремих проєктів. Інші механізми зеленого фінансування, такі як зелені облігації, венчурні інвестиції та краудфандинг, також використовуються в Україні, але їх поширеність менша (kpmg.com, 2024).

Основними викликами та перепонами в ефективному зеленому фінансуванні є нестабільна політична ситуація, війна з росією, бюрократія та недосконалість законодавства, ризики для інвесторів

Упродовж 2023–2024 років ринок зелених інвестицій в Україні зростатиме, але темпи зростання можуть бути сповільнені через війну.

Пріоритетами на сьогодні є відновлення пошкодженої інфраструктури, енергетична безпека, децентралізація енергосистеми, енер-

гоефективність. Новими перспективними напрямками є розвиток зеленого водню, електромобільності, «зеленого» будівництва. На перспективу очікується, що зелені інвестиції відіграватимуть важливу роль у відновленні та модернізації економіки України після війни.

Рис. 2. Основні інструменти зеленого фінансування в Україні

Систематезовано авторами за результатами теоретичних узагальнень

Оцінивши сутність і важливість інструментів зеленого фінансування, ми спробували виявити наявні переваги та недоліки в розрізі відповідних джерел (табл. 1). Ми вважаємо, що основними перевагами використання інструментів зеленого фінансування є те, що зелене фінансування може зробити зелені проекти більш привабливими для інвесторів, сприяння розвитку зеленої економіки може створити нові робочі місця в пріоритетних для країни галузях; сприяти зменшенню забруднення довкілля та зміни клімату. Однак є й виклики, пов'язані з використанням інструментів зеленого фінансування: зокрема багато підприємств та інвесторів не знають про доступні інструменти зеленого фінансування; деякі інструменти зеленого фінансування можуть бути дорожчими за традиційні

джерела фінансування; процес отримання зеленого фінансування може бути складним та тривалим. Незважаючи на ці виклики, використання інструментів зеленого фінансування має значний потенціал для розвитку кусталої та конкурентоспроможної економіки в Україні (krmg.com, 2020).

Для визначення найкращих практик та адаптування їх до українських умов ми порівняли інструменти зеленого фінансування в Україні та країнах ЄС (табл. 2). Це допоможе виявити прогалини та недоліки в системі зеленого фінансування України; розробити рекомендації щодо їхнього вдосконалення в Україні; підвищити рівень екологічної відповідальності українських компаній, стимулювати розвиток зелених інвестицій в Україні.

Таблиця 1

Переваги та недоліки інструментів зеленого фінансування

Джерело зеленого фінансування	Інструмент зеленого фінансування	Переваги	Недоліки
Державна підтримка	Гранти	<ul style="list-style-type: none"> не потребує повернення стимулює розвиток зелених проєктів 	<ul style="list-style-type: none"> обмежені кошти складний процес отримання
	Пільгове оподаткування	стимулює інвестиції в зелені технології	зниження податкових надходжень до бюджету
	Державні гарантії	<ul style="list-style-type: none"> знижує ризики для кредиторів збільшує доступ до кредитів для зелених проєктів 	збільшує державні борги
	Субсидії	<ul style="list-style-type: none"> знижує вартість зелених проєктів. стимулює розвиток зелених проєктів 	обмежені кошти
Міжнародні фінансові інституції	Кредити	доступ до значних коштів. фінансування масштабних проєктів	<ul style="list-style-type: none"> високі процентні ставки складний процес отримання
	Гранти	<ul style="list-style-type: none"> не потребує повернення стимулює розвиток зелених проєктів 	<ul style="list-style-type: none"> обмежені кошти складний процес отримання
Приватні інвестиції	Зелені облігації	<ul style="list-style-type: none"> залучення коштів від широкого кола інвесторів фінансування масштабних проєктів 	високі ризики для інвесторів
	Венчурні інвестиції	<ul style="list-style-type: none"> фінансування інноваційних проєктів високий потенційний прибуток 	високі ризики для інвесторів
	Лізинг зеленого обладнання	<ul style="list-style-type: none"> зниження початкових інвестицій зменшення ризиків для підприємств 	вищі платежі порівняно з купівлею
Інші джерела	Зелені фонди	залучення коштів від інвесторів. фінансування зелених проєктів.	високі ризики для інвесторів
	Краудфандинг:	<ul style="list-style-type: none"> доступ до коштів від широкого кола людей стимулює залучення громадськості до зелених проєктів 	<ul style="list-style-type: none"> невеликі суми коштів складність отримання значних коштів
	Торгівля викидами:	стимулює зменшення викидів парникових газів	складність адміністрування

Систематизовано авторами за результатами теоретичних узагальнень

Таблиця 2

Порівняння інструментів зеленого фінансування в Україні та країнах ЄС

Інструмент	Україна	Країни ЄС
Зелені кредити	доступні, але процентні ставки можуть бути високими	широкодоступні, з різними процентними ставками та умовами
Зелені облігації	ринок розвивається, але досі обмежений	розвинений ринок з високим рівнем ліквідності
Гранти	доступні від міжнародних організацій та урядових програм	доступні від різних джерел, включно з ЄС та національними програмами
Державні гарантії	обмежено доступні	широкодоступні, з різними умовами
Податкові стимули	існують, але можуть бути складними для отримання	різноманітні та більш доступні
Інвестиційні фонди	кількість обмежена	різноманіття фондів із різними стратегіями

Систематизовано авторами на основі (ukrsf.org/green-finance-ua, 2024)

Порівняння інструментів зеленого фінансування в Україні та країнах ЄС дало підстави для висновків, які ми згрупували за певними критеріями (dixigroup.org, 2024):

1. Різноманіття та доступність зелених інструментів: у країнах ЄС доступний ширший спектр зелених інструментів, зокрема зелені облігації, кредити, гранти та субсидії. В Україні доступ до зелених інструментів обмежений, що пов'язано з меншим розвитком зеленого ринку.

2. Ефективність використання зелених інструментів: у країнах ЄС зелені інструменти використовують ефективніше, що пов'язано з більш розвинутою інфраструктурою зеленого ринку. В Україні ефективність використання зелених інструментів можна покращити за рахунок кращих моніторингу та оцінки.

3. Рівень розвитку зелених ринків: зелені ринки у країнах ЄС розвиненіші, що пов'язано з більш високим рівнем екологічної відповідальності та більшою кількістю зелених інвестицій. В Україні зелені ринки перебувають на стадії розвитку, але мають значний потенціал для зростання.

4. Державна підтримка зеленого фінансування: у країнах ЄС більша державна підтримка зеленого фінансування, що передбачає податкові пільги, субсидії та гарантії. В Україні державна підтримка зеленого фінансування потребує подальшого розвитку.

Порівняння інструментів зеленого фінансування в Україні та країнах ЄС показує, що наша держава має значний потенціал для розвитку зеленого фінансування, і їй одночасно слід розширювати обсяги зеленого фінансування за допомогою розширення доступу до зелених інструментів, підвищення ефективності використання зелених інструментів, стимулювання розвитку зелених ринків, збільшення державної підтримки зеленого фінансування.

Проаналізувавши основні тенденції зеленого фінансування в Україні (табл. 3), ми можемо дійти висновку про поступове зростання обсягу зелених інвестицій в Україні. Частка державних інвестицій у зеленому фінансуванні зменшується, що може бути пов'язано зі зростанням інтересу до зелених

інвестицій з боку приватного сектору. Зрозуміло, що можливості держави з початком військової агресії 2022 року значно знизились, і така тенденція зберігається.

Найпопулярнішими інструментами зеленого фінансування є зелені кредити, зелені облігації та гранти. В Україні зелені кредити видає Укргазбанк і вони набирають обертів з 2015 року. Серед напрямів використання зелених кредитів – підвищення енергоефективності домогосподарств, заміна сільськогосподарської техніки та встановлення домашніх альтернативних електростанцій.

Хоча Україна ще не випустила зелені облігації, цей механізм вважається одним із найпривабливіших для інвесторів після війни: завдяки нещодавно опублікованій Дорожній Карті зелених облігацій та оновленому законодавству сектор стає дедалі прозорішим і безризиковим, а очікувані потоки прямих іноземних інвестицій у післявоєнний період відновлення свідчать про вищі та швидкі прибутки від облігацій.

Найпопулярнішими галузями для зелених інвестицій є енергетика, відновлювані джерела енергії, енергоефективність та «зелене» будівництво. Це свідчить про те, що Україна поступово переходить до сталої моделі розвитку (eba.com.ua, 2024).

Під час дослідження ми з'ясували, що є тісний зв'язок зеленого фінансування із сільським господарством (/en.ecoaction.org.ua, 2023), який дедалі актуальніший в умовах зростання занепокоєння щодо зміни клімату та продовольчої безпеки. Такими елементами зв'язку можна вважати (рис. 3).

Інвестиції в екологічно чисті технології передбачають те, що зелене фінансування може використовуватися для впровадження нових технологій, що зменшують використання хімічних добрив, пестицидів та енергії. Для підтримки органічного землеробства можна використовувати зелені кредити та гранти, котрі допоможуть фермерам перейти на органічні методи вирощування сільськогосподарських культур. Задля збереження водних ресурсів слід впроваджувати інвестиції в ефективні системи зрошення та очищення води, адже вони допомагають зменшити використання води та забруднення водних ресурсів.

Обсяги зеленого фінансування в Україні

Рік	Загальний обсяг зелених інвестицій (USD)	Частка державних інвестицій	Найпопулярніші інструменти	Найпопулярніші галузі
2020	1,5 млрд	20 %	Зелені кредити	Енергетика, відновлювані джерела енергії
2021	3,0 млрд	15 %	Зелені кредити, зелені облігації	Енергоефективність, водопостачання та очищення стічних вод
2022	3,5 млрд	10 %	Зелені кредити, зелені облігації, гранти	Енергетика, відновлювані джерела енергії, енергоефективність

Джерело: <https://ukrsf.org/green-finance-ua/>

Інвестиції в екологічно чисті технології передбачають те, що зелене фінансування може використовуватися для впровадження нових технологій, що зменшують використання хімічних добрив, пестицидів та енергії. Для підтримки органічного землеробства можна використовувати зелені кредити та гранти, котрі допоможуть фермерам перейти на органічні методи вирощування сільськогосподарських культур. Задля збереження водних ресурсів слід впроваджувати інвестиції в ефективні системи зрошення та очищення води, адже вони допомагають зменшити використання води та забруднення водних ресурсів.

Зелене фінансування можна використовувати для впровадження сонячних батарей та інших джерел відновлюваної енергії на фермах (інвестиції в технології уловлювання та переробки метану з тваринницьких комплексів допомагають зменшити викиди парникових газів); для захисту сільськогосподарських культур від екстремальних погодних явищ та змін клімату. Для розробки нових сортів сільськогосподарських культур варто фінансово підтримувати селекції сортів, стійких до засух, повеней та інших змін клімату.

Зв'язок між зеленим фінансуванням та аграрним виробництвом стає дедалі актуальнішим в умовах зростання ринку «зеленої» сільськогосподарської продукції. Тому важливе є сприяння збільшенню попиту на екологічно чисті продукти, оскільки споживачі все частіше віддають перевагу продуктам, вирощеним із використанням сталих методів. Зелене фінансування може допомогти фер-

мерам отримати сертифікати, що підтверджують екологічність їхньої продукції.

Джерелами зеленого фінансування для аграріїв в Україні є кошти міжнародних фінансових організацій, таких як Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) та Світовий банк. Також зелене фінансування можуть надавати українські банки та інші фінансові установи. Український уряд також пропонує різні програми підтримки для аграріїв, які впроваджують зелені практики.

Основними викликами, з якими стикаються аграрії при доступі до зеленого фінансування, є висока процентна ставка за зеленими кредитами, складність процедури отримання зеленого фінансування та недостатня поінформованість аграріїв про можливості зеленого фінансування.

Зелене фінансування може відігравати важливу роль у розвитку сталого та конкурентоспроможного аграрного сектору в Україні. Перші кроки в цьому напрямі вже зроблені, зокрема у 2021 році уряд України запустив програму грантової підтримки фермерів, які переходять на органічні методи вирощування сільськогосподарських культур. Ця програма фінансується за рахунок коштів Державного бюджету та місцевих бюджетів (drive.google.com, 2024).

У 2022 році Європейський інвестиційний банк (ЄІБ) надав кредит у розмірі 100 мільйонів євро українській компанії «МХП» на будівництво біогазового комплексу, що переробляє тваринні відходи в біогаз та в подальшому буде використаний для виробництва електроенергії (ecoaction.org.ua, 2023).

Рис. 3. Зв'язок зеленого фінансування із сільським господарством

Розробка авторів

Аналізуючи зелене фінансування в Україні, ми виявили, що ринок зелених інвестицій протягом 2020–2022 років демонстрував стійке зростання. За оцінками, загальний обсяг зелених інвестицій становив близько 10 мільярдів доларів США (ukrsf.org, 2024).

Найактивнішими інвесторами в зелені проекти в Україні були міжнародні фінансові установи, такі як Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР), Світовий банк та Європейський інвестиційний банк (ЄІБ). Найпопулярніші інструменти – зелені кредити, зелені облігації та гранти.

Аналізуючи потенціал у залученні зеленого фінансування, ми бачимо, що Україна має значний потенціал для такого залучення, який оцінюється в \$73 млрд до 2030 року. Для порівняння, ринок зелених фінансів у Китаї значно більший і становить \$16000 млрд. Україна відстає від інших країн за обсягами

залученого зеленого фінансування: Туреччина (\$270 млрд), Сербія, з якою Україну можна порівняти за розміром економіки, може залучити \$9 млрд зелених інвестицій (mind.ua, 2020).

Війна в Україні значно ускладнила процес залучення зелених інвестицій, але це не повинно зупинити розвитку зеленого фінансування (mind.ua, 2020).

Отже, розвиток зеленого фінансування в Україні – важлива умова для переходу на зелену економіку, що приводить до: економічного зростання, підвищення добробуту суспільства; зменшення залежності від викопного палива; підвищення енергетичної безпеки, створення нових робочих місць, розвитку нових технологій. Пропонуємо основні напрями удосконалення інструментів зеленого фінансування в Україні (рис. 4, табл. 4).

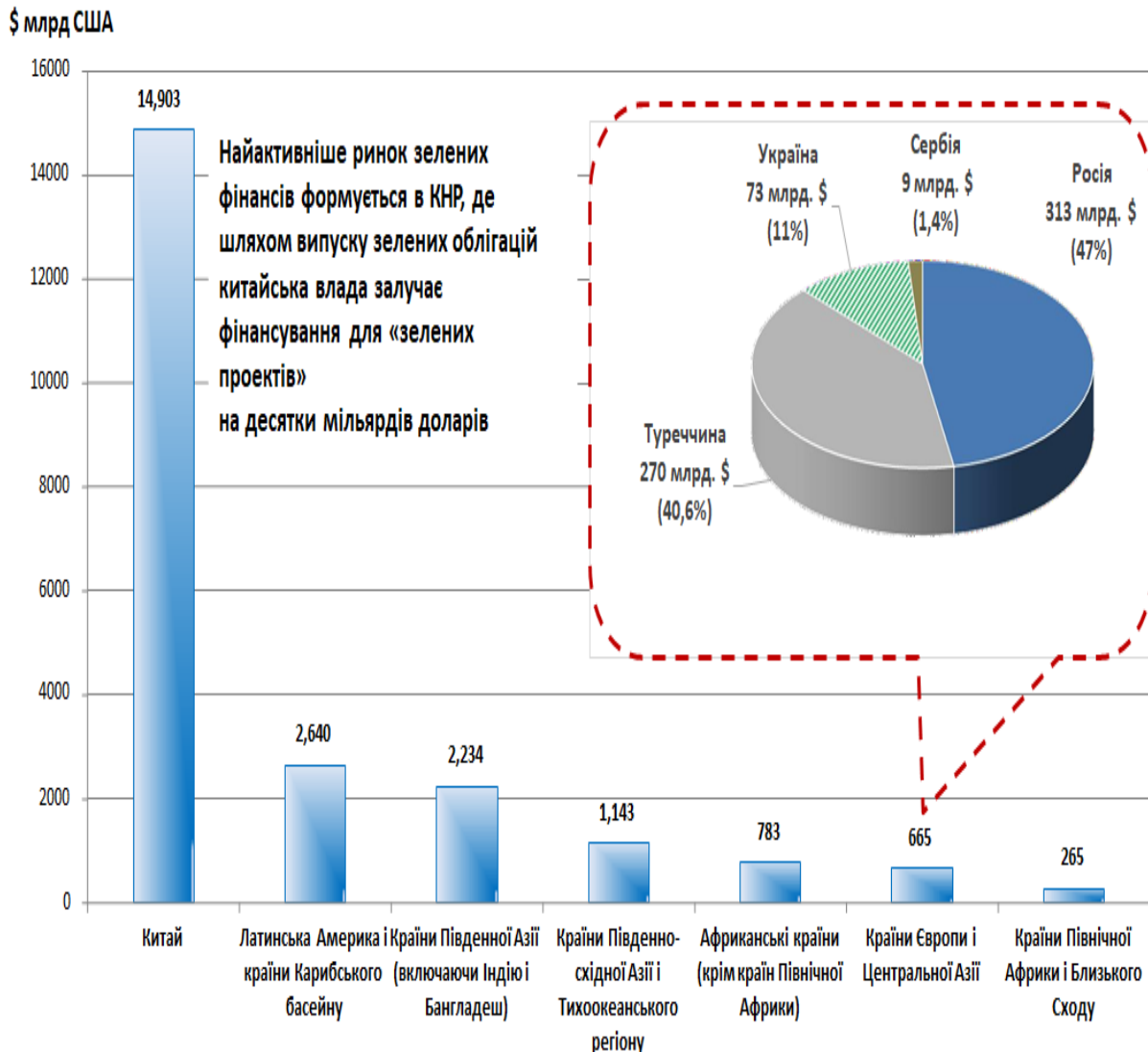

Рис. 4. Потенціал залучення зеленого фінансування в Україні до 2030 року* (sae.gov.ua, 2022)

Основними перешкодами для зеленого фінансування є: війна в Україні, яка значно ускладнила залучення зелених інвестицій; висока вартість зелених проєктів; нестабільність макроекономічного середовища; недосконалість регуляторної бази; брак інформації про зелені інвестиції.

Висновки. Удосконалення інструментів зеленого фінансування в Україні – важливе завдання для розвитку сталої економіки. Для цього необхідно вжити комплекс заходів, що охоплюють політичні, економічні, регуляторні, інформаційні та інші аспекти. Вважа-

ємо, що важливо створити сприятливий інвестиційний клімат, покращити регуляторну базу, підвищити рівень інформованості про зелені інвестиції, розвивати співпрацю з міжнародними партнерами, стимулювати розвиток зелених проєктів, а також залучати до зеленого фінансування не лише державні, а й приватні інвестиції. Упровадження таких заходів дозволить Україні не лише мобілізувати значні ресурси для розвитку зеленої економіки, але й стати лідером у цій сфері на міжнародному рівні.

**Основні напрями удосконалення інструментів зеленого фінансування
в Україні**

№	Напрямок	Суть
1	Створення сприятливого інвестиційного клімату	1. Покращання політичної та макроекономічної стабільності; 2. Забезпечення верховенства права; 3. Зниження рівня бюрократії та корупції; 4. Створення прозорих та передбачуваних правил для інвесторів
2	Покращання регуляторної бази:	1. Розробка та прийняття законів і підзаконних актів, що стимулюють зелені інвестиції; 2. Створення чіткої та прозорої системи регулювання зеленого фінансування; 3. Гармонізація українського законодавства з європейськими та міжнародними стандартами
3	Підвищення рівня інформованості про зелені інвестиції	1. Проведення інформаційних кампаній для бізнесу та громадськості; 2. Підготовка та розповсюдження навчальних матеріалів про зелені інвестиції; 3. Створення онлайн-платформи для інформації про зелені проекти
4	Розвиток співпраці з міжнародними фінансовими інституціями	1. залучення кредитів та грантів від міжнародних організацій; 2. Співпраця з міжнародними партнерами в розробці та впровадженні зелених інструментів. 3. Участь України в міжнародних проектах із зеленого фінансування
5	Стимулювання розвитку зелених проектів	1. Надання податкових пільг та субсидій для зелених проектів; 2. Створення гарантійних фондів для зелених інвестицій; 3. Запровадження програм державної підтримки зелених проектів
6	Розвиток інструментів зеленого фінансування	1. Розширення ринку зелених облігацій; 2. Розвиток зеленого кредитування; 3. Запровадження нових інструментів зеленого фінансування, таких як зелені страхування та факторинг
7	Підвищення кваліфікації кадрів	1. Підготовка та перепідготовка фахівців із зеленого фінансування; 2. Створення програм підвищення кваліфікації для фахівців фінансового сектору
8	Розвиток наукових досліджень	1. Проведення наукових досліджень у сфері зеленого фінансування; 2. Розробка нових методів та інструментів зеленого фінансування

Сформовано авторами на основі (*mind.ua, 2020; www.nefco.int2024*).

СПИСОК ПОСИЛАНЬ

Буренко, Т. О., Крамаренко, Т. О. та Огай, М. Ю., 2018. Інформаційне оцінювання результативності державної програми «теплі кредити». *Демографія та соціальна економіка*, 3, с. 100–113.

Буркинський, Б. В. та Горячук В. Ф., 2013. Оцінка природного капіталу регіонів України як умова формування зеленої економіки. *Економічні інновації*, 52, с. 9–20 [online] Доступно: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecinn_2013_52_3 [Дата звернення 12 лютого 2024].

Дешеві гроші: підбірка грантів та програм допомоги для фермерів, 2024 [online] Доступно: <https://drive.google.com/file/d/1rO2y9KFJ3gg5wH53ARNUMiNROeTLN-xP/view> [Дата звернення 12 лютого 2024].

Диба, М. І. та Гернего, М. І., 2021. Потенціал фінансування ініціатив зеленого курсу в Україні. *Фінанси України*, 2, с. 73–84.

Добровольська, О. В., 2018. «Зелені фінанси» як складова парадигми сталого розвитку. *Бізнес Інформ*, 5, с. 287–294.

Заєць, Р. В. та Коваленко, Д. І., 2023. Фінансування зелених проектів як можливість активізації інвестиційної діяльності України в умовах післявоєнного відновлення. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: Економічні науки*, 7, с. 190–195.

Зелені фінанси – поява нових «зелених» продуктів для фінансування декарбонізації, 2020 [online] Доступно: <https://kpmg.com/ua/uk/home/media/press-releases/2020/02/zeleni-finansy.html> [Дата звернення 10 лютого 2024].

Зелені фінанси, 2024 [online] Доступно: <https://kpmg.com/ua/uk/home/media/press-releases/2020/02/zeleni-finansy.html> [Дата звернення 10 лютого 2024].

Карлін, М., 2017. «Зелені» фінанси: територіальний аспект використання. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*, 3, с. 80–86.

Кучер, Г. В. та Козарезенко, Л. В., 2023. «Зелені фінанси» у міжнародному співробітництві повоєнного відновлення України. *Інвестиції: практика та досвід*, 14, с. 18–26.

Лазаришина, І. Д., 2023. Фінансові аспекти реалізації Європейського зеленого курсу. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: Економічні науки*, 2, с. 200–205.

Механізми фінансування «зеленого» переходу України 2024 [online] Доступно: <https://ukrsf.org/green-finance-ua/> [Дата звернення 9 лютого 2024].

Підтримка розвитку ринку зелених облігацій в Україні, 2022 [online] Доступно: https://sae.gov.ua/sites/default/files/Supporting_Green_Bond_Development_for_Ukraine2_UKR.pdf [Дата звернення 9 лютого 2024].

Прискорення зеленого переходу, 2024 [online] Доступно: <https://www.nefco.int/> [Дата звернення 10 лютого 2024].

Сільське господарство: пріоритети сталого інвестування для відновлення України, 2023 [online] Доступно: <https://en.ecoaction.org.ua/agri-priorities-sustainable-ukraine.html> [Дата звернення 10 лютого 2024].

Україна та Європейський зелений курс, Річний моніторинговий звіт 2023, 2024 [online] Доступно: <https://dixigroup.org/analytic/ukrayina-ta-yevropejskyj-zelenyj-kurs-richnyj-monitoringovyj-zvit-2023/> [Дата звернення 10 лютого 2024].

Фінансування для України: чому ми втрачаємо понад 4,5 млрд євро на «зелену» трансформацію економіки і як це виправити, 2024 [online] Доступно: <https://eba.com.ua/finansuvannya-dlya-ukrayiny-chomu-my-vtrachayemo-ponad-4-5-mlrd-yevro-na-zelenu-transformatsiyu-ekonomiky/> [Дата звернення 10 лютого 2024].

Шуба, О. А., 2018. Європейський досвід використання «зелених» облігацій у фінансуванні екологічної модернізації. *Бізнес Інформ*, 11, с. 60–65.

Towards a Green Transition of the Energy Sector in Ukraine, 2023 [online] Available at: <https://mind.ua/openmind/20267617-finansuvannya-dlya-ukrayini-chomu-mi-vtrachaemo-ponad-45-mlrd-evro-na-zelenu-transformatsiyu-ekonomiky> [Accessed 10 February 2024].

Стаття надійшла 15.02.2024

